

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อหาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายส่วนเพิ่มโดยเฉลี่ย (Mean of maximum willingness to pay for price premium: Mean of MWTP) สำหรับสินค้าข้าวหอมมะลิ GMP และ 2) ศึกษาปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดความเต็มใจที่จะจ่ายส่วนเพิ่มสำหรับสินค้าข้าวหอมมะลิ GMP ของผู้บริโภค โดยทำการเก็บข้อมูลออนไลน์จากกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสามารถตัดสินใจและสามารถจ่ายเงินซื้อสินค้าได้ด้วยตนเอง จำนวน 400 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความตระหนักของผู้บริโภคในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคข้าวหอมมะลิโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ และค่าเฉลี่ย ใช้สถิติทดสอบ t-test F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนการศึกษาปัจจัยที่กำหนดความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มสำหรับสินค้าข้าวหอมมะลิ ทำการศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยโทบิต (Tobit Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 33.71 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน มีรายได้เฉลี่ย 31,218 บาท และมีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 77,985 บาท มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.36 คน มีสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุเฉลี่ย 0.66 คน และมีจำนวนสมาชิกที่เป็นเด็กหรือเยาวชนเฉลี่ย 0.36 คน

ในส่วนของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการซื้อข้าวสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้มีหน้าที่ในการซื้อข้าวสาร โดยทำการซื้อข้าวสารเฉลี่ยปีละ 10.37 ครั้ง ในแต่ละครั้งซื้อข้าวสารเป็นปริมาณครั้งละ 8.13 กิโลกรัม โดยมีราคาเฉลี่ย 37.085 บาทต่อกิโลกรัม และรายจ่ายในการซื้อข้าวสาร 3,337.98 บาทต่อปี การซื้อข้าวสารส่วนใหญ่ซื้อข้าวที่บรรจุถุง โดยซื้อจากร้านสะดวกซื้อ/ซูเปอร์มาร์เก็ต/ห้างสรรพสินค้า มีการทานข้าวนอกบ้านเฉลี่ย 3.43 ครั้งในหนึ่งสัปดาห์ และมีการสั่งอาหารจากร้านมาทานที่บ้านเฉลี่ย 4.68 ครั้งในหนึ่งสัปดาห์

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักเกี่ยวกับสุขภาพเฉลี่ยในระดับปานกลาง และมีความตระหนักด้านความปลอดภัยในอาหารในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP) และมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีในการผลิต (Good Manufacturing Practice: GMP) อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากการตอบคำถามถูกต้องเพียง 1.40 จาก คะแนนเต็ม 7 คะแนน

ผลการศึกษาในส่วนเกี่ยวกับความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มสำหรับสินค้าข้าวหอมมะลิ GMP พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.50 ไม่เต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มสำหรับข้าวหอมมะลิ GMP โดยค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มสำหรับข้าวหอมมะลิ GMP ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 1.93 บาทต่อกิโลกรัม แต่หากคำนวณเฉพาะผู้ที่เต็มใจ

จ่าย เท่ากับ 3.36 บาทต่อกิโลกรัม เมื่อพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายสำหรับข้าวหอมมะลิ GMP จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า การมีเพศหรือรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลให้ค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มแตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .10

ผลการวิเคราะห์ถดถอยโทบิท แสดงให้เห็นว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มสำหรับสินค้าข้าวหอมมะลิทั้งสิ้น 6 ปัจจัย ได้แก่ โดยระดับรายได้ต่อเดือน ความตระหนักเกี่ยวกับความปลอดภัยในอาหาร ความตระหนักเกี่ยวกับสุขภาพของผู้ผลิต และระดับความรู้เกี่ยวกับ GAP และ GMP มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่ม ในขณะที่ความถี่ในการรับประทานอาหารนอกบ้าน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่ม และพบว่าเพศหญิงมีความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มสำหรับสินค้าข้าวหอมมะลิสสูงกว่าเพศชาย

ดังนั้นรัฐบาลอาจมองถึงการสร้างตลาดเฉพาะในประเทศสำหรับกลุ่มผู้บริโภคข้าวหอมมะลิ โดยมุ่งไปยังกลุ่มผู้บริโภคเพศหญิง ที่มีรายได้ปานกลางถึงสูง กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มตัวอย่างที่มีความตระหนักในเรื่องความปลอดภัยของอาหาร อย่างไรก็ตามรัฐอาจต้องมีมาตรการเข้าช่วยเหลือโรงสี เนื่องจาก ต้นทุนการปรับปรุงโรงสี (พิจารณาต่อราคาข้าว 1 กิโลกรัม) ยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายผู้กลุ่มผู้บริโภคที่เต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มสำหรับข้าวหอมมะลิ GMP

Abstract

The objectives of this research were 1) to determine the mean of maximum willingness to pay for price premium (Mean of MWTP) for GMP Jasmine rice products and 2) to study the key factors responsible for determine the willingness to pay increments for GMP Jasmine rice products. The 400 samples of consumers, aged 18 years and over who live in Bangkok were collected as they can make decisions and can pay for products by themselves. Data on consumer behavior and awareness in various aspects related to jasmine rice consumption were analyzed using descriptive statistics such as percentage, frequency and mean. The t-test and F-test were employed to test the difference in willingness to pay increments classified by personal factors. Tobit Regression Analysis was conducted to identify factors influencing the willingness to pay for Jasmine rice products.

The results showed that most of the samples were male, average age 33.71 years, bachelor's degree. Most respondents worked as a private employee. They have an average income of 31,218 baht and an average household income of 77,985 baht. Their families had 3.36 members in average, including an average of 0.66 members of elderly and an average of 0.36 members of children or youth.

Regarding the behavior related to the purchase of rice, it was found that most of the samples were responsible for buying rice. The average rice purchase was 10.37 times a year, each time buying 8.13 kilograms of rice, with an average price of 37.085 baht per kilogram, and the average rice expenses of 3,337.98 baht per year. Most of the rice purchases are packaged rice which were buying from convenience stores/supermarkets/department stores. There was an average of 3.43 eating out in a week and an average of 4.68 orders of food from restaurants to eat at home in a week. However, the sample group had average environmental awareness at high level.

On average, the sample group had a high level of environmental awareness, a moderate level of health awareness, and a high level of food safety awareness. The sample group had a relatively low level of knowledge and understanding of GAP and GMP standards. They showed the average score of only 1.40 out of a full score of 7 from answering questions about GAP and GMP correctly.

The results of the study on willingness to pay increments for GMP jasmine rice products showed that 41.50% of the respondents were reluctant to pay increments for GMP jasmine rice. The average willingness to pay increments for GMP jasmine rice of the sample was 1.93 baht per kilogram, but for those who are willing to pay, the number jumped to 3.36 baht per kilogram. When considering the difference of average willingness to pay for GMP jasmine rice classified by personal factors, it was found that different gender or income resulted in different mean willingness to pay increments at a statistical significant level .10.

Tobit regression analysis results showed that there were 6 factors affecting the willingness to pay for GMP jasmine rice products. Food safety awareness, producers' health awareness and the level of knowledge of GAP and GMP were positively correlated with willingness to pay increments. While the frequency of eating out had an opposite relationship with willingness to pay increments. It was also found that females were more willing to pay extra for GMP jasmine rice products than males

Therefore, the government may create a niche market of GMP Jasmine rice in the country by focusing on female consumers, with middle to high income, senior citizen and consumers with awareness of food safety. However, the state may need measures to assist the mills due to the cost of renovating the mills (considering the price of 1 kg of rice) was also higher than the average willingness to pay for those who are willing to pay a premium for GMP jasmine rice.